

Grčarice 1943

– spomin in opomin

V času italijanske okupacije 1941–43 in izvajanja komunistične revolucije, ki je vodila in usmerjala partizansko odporiško gibanje v okupirani Sloveniji, so poleg partizanskih odporiških enot (brigad) na območju Ljubljanske pokrajine delovali tudi oddelki (enote) oziroma odredi JVvD (Jugoslovanske vojske v domovini pod poveljstvom generala in ministra vojske Draže Mihailovića). Eden od njih (najštevilčnejši) je v začetku septembra 1943 v Grčaricah (južno od Kočevja) postavil svojo bazo in pod poveljstvom majorja JVvD Danila Koprivice razporedil svoje vojake lokacijsko v obrambnem smislu ter po vojnem razporedu čakal na enote JVvD, ki so s hrvaške strani prihajale v Slovenijo, da bi v pričakovanju svetovnih vojaških sprememb okrepile aktivnosti v boju proti italijanskemu okupatorju.

Zgodovinsko znano je, kako je italijanski okupator v času 1941–1943 počenjal številna grozodejstva na območju Ljubljanske pokrajine, ki so povzročila smrt številnih Slovencev in porušila ogromno slovenskih domačij. Julija 1943 je »padel«¹ Mussolini, 8. septembra pa je italijanska okupacijska armada kapitulirala pred zahodnimi zavezniki.

Razpored vojaških sil v času italijanske okupacije septembra 1943 je bil naslednji:

- italijanski okupator s svojo veliko vojaško močjo, ki je do kapitulacije izvajal grozovit teror nad slovenskim narodom;

- v okviru NOB organizirane partizanske enote (brigade) pod vodstvom KPJ (Komunistična partija Jugoslavije) oziroma KPS (Komunistične partije Slovenije), ki so izvajale komunistično revolucijo pod plaščem NOB;

- enote JVvD, katerih glavni odred je bil v številu okoli 200 pripadnikov razporejen ravno v Grčaricah (v sestavi je bilo okoli 50 oficirjev in podoficirjev, ki jih je vojaška prisega vezala na JVvD).

Razvoj dogodkov je znan: partizanske enote so z odločilno podporo italijanskega topništva razbile postojanko v vasi Grča-

rice in povzročile vdajo odreda. 14 ranjencev, vojaških obveznikov JVvD, je bilo neusmiljeno pobitih naslednji dan, preostale pa so postopno likvidirale partizanske enote septembra in oktobra 1943.

Slovensko zgodovinopisje mora v iskanju objektivne resnice odgovoriti na naslednje dileme:

1. V času bojev za Grčarice je bilo italijansko topništvo za nas smiselno še okupatorsko! V polni kolaboraciji s partizanskimi enotami je uničilo postojanko JVvD, v tistem času edino legitimno vojaško in zavezniško silo v takratni Ljubljanski pokrajini. Je to vojni zločin?

2. Če pa so Italijani takrat že sodelovali z enotami NOV in JVvD kot zavezniška vojaška sila, po kakšni logiki so potem z enotami NOV uničili vojsko, ki je v tem času edina predstavljala enote zahodnih zaveznikov? Je to vojni zločin (ki ne zastara) in glede na več kot 200 pobitih Slovencev tudi genocid nad slovenskim narodom?

S sodbo Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, št. IV Kr 245/05 z dne 8. 3. 2007, je bil pripadnik JVvD Franc Žitnik, ki so ga istega dne obtožili in likvidirali, v celoti oproščen obtožbe takratnega revolucionarnega sodišča, da je izdajalec slovenskega naroda, kolaborant itd.

Vsi obtoženi pripadniki JVvD, obsojeni na t. i. kočevskem procesu na podlagi istih obdolžitve, so s to sodbo pravno rehabilitirani!

In še nazadnje: t. i. kočevski proces je septembra 1943 v Kočevju na smrt obsodil 16 pripadnikov JVvD – v istem času pa je bilo likvidiranih preko 200 pripadnikov JVvD oziroma njihovih somišljenikov. Samo na spomeniku v kapelici pri Mozlju (kjer je bilo likvidiranih še neznano število pripadnikov JVvD in somišljenikov) je zapisanih do 200 imen teh pobitih Slovencev.

Kdo bo odgovoril na ta vprašanja (ugotovitve) in zločine obsodil?

Šele resnica nas bo osvobodila in zgodovinsko rehabilitirala!

Društvo za ohranjanje spomina na žrtve komunistične revolucije Slovenije 1941–1948–1952, Grosuplje